3de. JAARGANG. CURACAO DEN 13en. MAART 1886. Nº 115

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURACAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50, voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
OP CURAÇAO,
PLEIN VAN PIETERMAAI, Nº 129.

De Agentuur
ten huize van de Heeren
JAN ELLIS, *Curaçao,* — Otrabanda.
JUAN CAPRILES, *Aruba,* — Playa.
JOSÉ A. ROSA HERRERA, *Bonaire.* - Playa.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un anuncio di 1 té 7 regel, fl 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

SCHEEPSTIJDINGEN.
aankomst alhier:

17 Maart	*Harrison*	van	Liverpool.
22 „	*Maracaibo*	„	Maracaibo.
24 „	*Philadelphia*	„	New-York.

CALENDARIO.
Maart.

14	1º DOMINGO	di Cuaresma.
15	LUNA.	S. Longino, c.
16	MARTES.	Sta. Eusebia, v.
17	RAZON.	S. Patr. ob. Sta. Gertr. v. *Cuat.*
18	HUEBES.	s. Gabriel Arcangel.
19	VIERNES.	S. Hose, Esposo di N. Sra. *Cuat.*
20	SABRA.	S. Niceto ob. *dia di Cuat.*

STAND DER MAAN.
N. M. 20 Maart 12 ure 1 m. A. M.

Opkomst der Zon:
20 Maart 6 ure.
Ondergang der Zon:
20 Maart 6 ure.

SCHEEPSTIJDINGEN.
vertrek van hier:

14 Maart	*Maracaibo*	naar	Maracaibo.
19 ..	*Duitsche st.*	„	Hamburg.
24 „	*Valencia*	„	New-York.

Henricus Josephus
Alexius van Ewijk.

pa gracia di Dios i fabor di Santa Silja Apostólica, Obispo di Camaco i. p. i. & Vicario Apostólico di Curacao,

NA CATOLICANAN DI SU VICARIATO

SALBACION DEN SENJOR!

ORA koe na anja pasar Nos tabata anuncia Boso, Cristian Stimarnan, jegamentoe di Cuaresma, Nos a scirbi boso arriba Hesu Cristoe, com salbador di genero humano. E dia Nos a poerba, koe El ta berdadero Dios i berdadero hende; anto es Redemptor mees, koe mundo tabatien di mester despues di su caida pa picar di su promé tata Adan; i koe hendenan a spera semper pa é promesa, koe Dios a haci na Santoe patriarca i profetanan di tempoe pasar. Ma ta juist es Salbador dibinoe, koe es hende, koe ta biba sin cuenta di nan destino futuro i koe no ta busca otro cos sino felicidad di mundoe, ta ninga. I pakikó nan ta desconocé, koe Hesu Cristoe ta Dios? Pasobra nan ta combincir den nan sintir, koe, en casoe Hesu Cristoe ta Dios, Su doctrina mesté ta Dibino, Su Iglesia mesté ta Dibino, i Dibino e sacramentoenan, koe El a doena na Su iglesia. Awor nan kier evita es koe ta consecuencia di esai, pa nan por sigi den nan pasion i den nan picar. Tien otro hende, koe ta peca contra nos Redentor dibinoe di un manera diferente. Nan no ta ninga su dibinidad precies, ma nan ta busca di forma idea henteramente falsoe di su dibinoe propiedadnan. Nan ta elogia muchoe su bondad i su misericordia, té koe El mesté ta casi indiferente pa es koe ta boñ i es koe ta maloe, i asina El no lo ta Dios mas. Nan no ta stop di papia arriba su bondad i su misericordia, i nan kier combencé nan mees i otro hende, koe si un hende a biba toer su bida den impureza, boerracheria i inhusticia i toer soorte di desórden, koe tal hende, despues di su morto, ta haja pordon un bez, i koe su alma lo drenta cieloe na mees ora; "pasobra", nan dici, "Dios ta bondadoso i tan misericordioso".

Es idea monstruosa, koe, asina mees koe ningamentoe di dibinidad di Hesu Cristoe, tien su origen den di deseo di pecador di sigi biba sosegar hasta su morto den di su pasion di mas mahoso, nos tien di resistiéle mees tantoe, koe palabra insultante contra Senjor di nan, koe ta bisa "Hesus no ta Dios."

Nos sabi, C. S. com nos a poerba esai den Nos carta pastoral di cuaresma pasar, for di boeki di Testament bieuw i nobo, koe Cristoe Hesus ta berdaderamente hende i berdaderamente Dios; i si El ta berdaderamente Dios, el ta obligar no solamente pa paga es koe ta bon, ma El mesté ta també castigador di maloe, pasobra El no ta solamente infinitamente bon, ma també infinitamente sabir i hustoe; com Dios tien toer santoe propiedad den di gradoe di mas haltoe perfeccion; i esai lo no ta asina, si, den otro bida lo no tien castigo pa desorden di pecador. Anto sociedad moral i civil di henter mundoe lo cai den un barbarismo, koe providencia di Dios s a b i r i h u s t o e l o n o p o r permiti. Idea di Dios anto, koe hende su sintir tien, ta bisa koe, alomenos despues di es bida akí, mesté tien castigoe pa maloe. I esai doctrina cristiana mees ta sinja nos. Apostelnan ta sinja nos den di c r e d o—koe nan a traha promé nan a parti foi otro pa bai predica Evangelio na toer camina di mundoe; despues di a sinja, koe Cristoe tabata c r u c i f i c a r, koe el e l a m o e r i i k o e t a b a t a d e r r a r, pa bisa koe El ta berdadero hende; nan dici koe E l a l a m a n t a d i t r e s d i a d e s p u e s d i s u m o r t o, k o e E l a s u b i n a c i e l o e, pa proba koe El ta berdadero Dios, i despues Credo ta sigi diciendo: diaji (foi cieloe) l'e b i n i p a h u z g a b i b o e i m o r t o n a n. Iglesia ta haci nos corda arriba es huici, cada dia, cada bez koe nos ta reza credo. Ta pa apostólica sinjanza antoe, koe nos sabi koe é mees Hesu Cristoe koe a padece i koe a moeri pa nos na cruz, koe despues a lamanta foi sepulcro i koe a subi na cieloe, koe E mees lo bini bolbé pa huzga toer hende di mundoe. Es huici koe ta warda nos toer, com boso sabi, ta particular i universal. Huici particular lo toema lugar un bez tras di nos morto, com scritura ta sinja nos pa boca di Apóstel San Pablo diciendo: T a p o n e r p a s i g u r h e n d e l o m o e r i u n d i a, i d e s p u e s h u i c i (1) Es otro huici ta general ó universal na último dia, ora Hesus, Dios i hende, lo huzga toer hende koe lo a biba na mundoe. Es dia sentencia di nos huici particular lo ta renobar na público. Di es laatste huici nos divino Salbador ta papia, com lo nos bisa despues, na diferente lugar di su evangelio. Awor C. S. nos sentir, nos razon humano mees ta bisa, koe es huici mesté ta pa pagamentoe pa bon i castigo di maloe; i nos no por figura nos ningun husticia na mundoe mees, koe no ta doena un castigoe hustoe pa maloe. I si ta asina coe husticia di mundoe, cuantoe mas esai mesté socedé cerca husticia divina, koe ta infinitamente perfectoe. P'esaí nos no mesté fica admirar koe es idea, es conviccion, koe Dios ta castigador di maloe, ta asina bieuw koe género humano mees. Nos ta haja es keremento den historia di pueblo mas antiguo, i cerca nan mees, koe a perdé coe tempoe toer civilizacion; tan profundo Criador a poné den di corazon di hende es berdad; koe Dios ta castigador di maloe. Ma can toer

e conviccion natural, koe Dios ta doena hende, El a percura pa es berdad ta splicar den di Testamento bieuw i nobo tan klaar koe maldad di pecador no por excusa su mees, i koe di ningun manera el por fica ignorante di es doctrina. Pa boca di profeta Isaias El dici: Lo nan mira droemi cadáver di nan, koe ta transgresa mi ley: bietsji koe ta comé nan, no ta moeri nunca, i es candela ardiente lo no paga nunca. [2] Es bietsji semper mordiente, e candela koe ta kima semper, ta nifica claramente e doble castigo di condenarnan, koe a prepara pa nan. Es mees profeta, hablando di eternidad, ta papia coe pecadornan: cual di boso lo por biba den es candela devorante? kende lo por keda den di eterna flama [3] Profeta Daniel, ora el ta papia di laatste huici, dici: I nan, koe ta droemi den stof di tera, lo nan spierta i lamanta: algun pa ta eternamente feliz, i otro pa sufri nan castigoe koe lo no cesa nunca [4]. Mas positivo i mas klaar ainda boeki di nobo Testamento ta papia tocante es dogma. Den evangelio di San Lucas San Guan Baustista ta doena e siguiente testimonio di Hesu Cristoe: Su zeefter ta den su manoe i lo purifica su lugar di bati trigoe: es trigoe lé warda den su magasina, ma toer koe ta casca lo kima coe un candela koe no ta paga nunca [5] Toer hende ta mira koe San Guan, pa es comparacion di trigoe i di casca, ta indica scohirnan i condenarnan. Den evangelio di S. Marco nos Salbador ta spierta nos di hui picar, mas koe kiko ta costa nos, pa miedoe di es castigo koe lo sigi tras di morto. I palabra di meester divino ta mees klaar koe es di su discípel. El ta bisa: Si bo man ta stroba (of ta scandalisa) bo kap é afó, pasobra ta mihor pa bo, di drenta coe un man sool den bida, koe di ta tirar coe dos man den fierno di candela eterna, na oende bietsje di condenarnan no ta moeri nunca. I si bo pia ta stroba bo, kap e afó pasobra ta mihor pa bo, di drenta cogo den bida, koe di ta tirar coe dos pia den es candela eterno, unde bietsje di condenarnan no ta moeri, i candela ta paga nunca. I si wowo ta stroba bo, ranké afor, pasobra ta combini bo di drenta reino di Dios coe un wowo sool, koe di ta tirar coe dos wowo den forno di candela, oende bietsje no ta moeri, i unde candela no ta paga [6].

Ta tres bez anto nos ta tendé es dibino Sinjador spierta nos, di evita picar mas koe kiko ta costa; sí, mas koe lo costa es koe nos ta stima manera nos man nos pia i nos wowo, pa miedo di castigo koe ta warda nos tras di es bida. I el ta mantené es sentencia, ora El ta papia di huici mees. Despues koe El a sinja ki terribel lo ta é dia di huici, El ta bisa, koe Huez supremo lo papia coe nan, koe lo para na su man robes: Bai foi mi, malditonan, den di candela eterna koe ta drezar pa demonio coe su angelnan [7]. I pa ningun hende corda, koe nos Salbador ta papia aki na comparacion, p'esai es Evangelio infalible pa caba el ta papia: i nan [condenarnan] lo bai den castigoe eterno [8].

Asina C. S. Boso ta mira, kiko lo ta di nan koe ta sigi coe nan picar. Lugar di drenta un bez den cieloe despues di nan bida, mas koe nan a pasa es bida den impureza, boerracheria i inhusticia, manera algun hende perverso ta busca di sinja boso, Evangelio ta bisa, koe nan castigo lo ta eterno, koe nan pena lo no caba, koe candela lo no paga nunca. I na cual di é diferente sinjanza nos meste kere? na sinjanza di evangelio koe a sali foi boca di Salbador mees, of na sinjanza di hende corrumpido, koe ta sigi coe nan pasion di mas infame i koe ta desea pa boso bira manera nan mees? Toema boso resolucion. Ma sin duda lo boso scohe palabra di Dios, arriba palabra di pecador: lo boso sera orea pa nan toer, koe ta bisa boso, koe Dios no ta castiga picar despues di es bida—koe no tien fierno pa pecadornan.

Ma Dios no ta misericordioso anto? Sigur C. S. El ta infinitamente misericordioso, ma pa kende? Pa e pecador koe ta di bon boluntad, es ta, pa pecador koe ta larga su bida di picar, i koe ta busca di paga e maloe koe el a haci pa un penitencia berdadera. El ta infinitamente misericordioso, pa motiboe koe el ta fica contentoe coe un penitencia imperfecta, pa picar, koe ta un maloe infinitamente grandi, pasobra e picar ta cometer contra dibina Magestad, koe ta infinitamente santoe, i nos pober criatura no por ofrecé mas tantoe. Pa esnan, si, Dios ta infinitamente misericordioso; ma pa esnan, koe ta sigi den nan picar pa obstinado, a pesar koe Evangelio dici, koe Huez Supremo lo bini coe morto na ora koe nan no ta speréle, lo ta terribel manera El ta papia den é mees evangelio.

Ta coo razon anto, koe Iglesia casi toer dia ta spierta nos, pa haci penitencia arriba nos picar; i el a pone p'esai tempoe determinadonan. Un di es tempoe di penitencia ta bai coeminza pa nos dia Razon koe ta bini. Na es dia Iglesia ta pone cinizi na nos cabez pa haci nos corda arriba morto. No ninga anto C. S. di cumpli coe es obra di penitencia, koe el ta manda nos, i corda seriamente, koe e penitencia ta poco na comparacion di es, koe nos ta debe na Dios. Larga anto Boso ajuna ta companjar coe oracion i toema parti na egercicio di debocion koe tien toer dia na Misa. Pidi Dios coe ferbor pa gana su misericordia, pa ora koe lo nos para idlanti di e Huez Supremo, E ricibi nos den su santa gracia. Reza tanbé pa otro, particularmente pa Tata di toer Cristian, pa es Papa grandi, koe tantoe bez ta instruí nos pa su carta sabirnan, es Suma Pontífice Leon XIII, koe no solamente sa goberna coe tantoe prudencia Iglesia, ma koe ta moestra també, coe tantoe claridad, heridanan koe ta peligroso pa henter sociedad civil, i koe ta sinja e remedinan, koe por cura e heridanan. Larga nos reza també pa Su Magestad nos Rey i pa nan toer, koe ta nos major civil, pa nan traha huntoe pa gana felicidad di henter Sociedad.

I es Pastoral-aki lo worde lezar na dia Domingo Quinquagesima manera coestumber.

Doenar na Curaçao, 11 Februari, 1886.

✠ H. J. A. VAN EWIJK.
Obispo manera arriba.

---

(1) Hebr. IX. 27. (2) Is. LXVI. 24. (3) Is. XXXIII, 14. (4) Daniel XII, 2. (5) III, 17. (6) Marc. IX. 42, 43, 44. (7) Matth. XXV. 40. (8) Matth. XXV, 45.

BIJDRAGEN

tot de Geschiedenis van het R. K. Geloof in de Kolonie Curaçao.

ARUBA (V).

Met de inwijding harer kapel van O. L. V. van den Rozenkrans begon voor de christengemeente op Aruba een nieuw tijdvak. Hadden de geloovige Indianen tot nu toe behoefte gevoeld om gezamenlijk, hetzij in eene particuliere woning, hetzij onder een schaduwrijken boom, den Rozenkrans van Maria te bidden, voortaan zou de Rozenkranskapel zelve hen tot het verrichten van die godvruchtige oefening aantrekken, en het voorbeeld van den bestuurder hunnen ijver verdubbelen om God en Zijne H. Moeder te komen verheerlijken. Het valt niet te betwijfelen, dat de godsvrucht, die de Indianen steeds voor het Rozenkransgebed betoond hadden, wel de hoofdreden zal geweest zijn, waarom de Eerw. Pater de Algemesi hun eerste heiligdom heeft ingewijd onder titel van O. L. V. van den Rozenkrans. Ook kan men licht bevroeden, hoe deze waardige Apostel, bij gelegenheid, dat hij het eerste H. Sacrificie der Mis in de Rozenkranskapel opdroeg, de geloovigen zal vermaand en bezworen hebben om immer te volharden in den dienst van de Koningin des H. Rozenkrans, onder wier hoede hij hen gesteld had, en met wier glorierijken Naam hun heiligdom zou prijken. Doch met de inwijding van de Rozenkranskapel was de taak van den Eerw. Pater de Algemesi nog maar half volbracht. Volgens het bovenstaand document van Pater Christoval de Quesada, heeft hij tot eersten en altijddurenden bestuurder of bedienaar van de kapel aangesteld Domingo Antonio Silvestre, die haar op zijne kosten gebouwd had. En in hetzelfde jaar ging dat bestuursambt over op Miguel Enrique Alvarez op titel, hem door denzelfden Pater Algemesi gegeven. Om hier op geene chronologische moeielijkheid te stuiten moet men aannemen, dat de aanstelling van Domingo Antonio Silvestre tot eersten Fiscal of bestuurder geschied is vóór de plechtige inwijding van de kapel, want het bestuur van Miguel Enrique Alvarez is volgens de officiëele akte zijner aanstelling begonnen op 20 April 1750, den dag der inwijding zelven. Was Domingo Antonio Silvestre op den dag der inwijding van de Rozenkranskapel reeds overleden? Of heeft hij misschien bij die gelegenheid om reden van zijne hooge jaren zijn bestuursambt op zijnen schoonzoon overgedragen? De bestaande oorkonden spreken noch van zijnen dood, noch van eene overdracht; maar de strenge vorm en de uitdrukkelijke bewoordingen, waarin de akte van aanstelling van Miguel Enrique Alvarez is opgesteld, rechtvaardigen de veronderstelling, dat wezenlijk eene overdracht bij leven van Domingo Antonio Silvestre moet hebben plaats gehad. De nauwkeurige aanwijzing van den dag, waarop het bestuur van Miguel Enrique Alvarez een aanvang zou nemen; de last die hem wordt opgedragen om alle Indianen, die inboorlingen van Aruba waren, bidden te leeren en te doen bidden; de verplichting die der gemeente wordt opgelegd, om alle Zondagen te vergaderen in de Rozenkranskapel ten einde gezamenlijk den H. Rozenkrans te bidden; de plechtige betuiging eindelijk, dat niemand ooit bevoegd zou zijn om hem Miguel Enrique Alvarez van het bestuursambt te ontzetten: dit alles geeft grond om aan te nemen, dat Domingo Antonio Silvestre bij de aanstelling van zijnen schoonzoon Miguel Alvarez nog leefde, en dat de Eerw. Pater de Algemesi de moeielijkheden heeft willen voorkomen, die later bij overlijden van Domingo Antonio Silvestre van den kant van zijne zonen mochten kunnen oprijzen tegen het recht en gezag van hunnen schoonbroeder Miguel De officiëele aanstellingsacte van dezen laatste luidt als volgt:

Digo yo Fr. Pablo de Algemesi Religioso Capno. Presbt. y misso. Appco., como usando de los privilegios á nosotros concedidos por la Sta. Sede Apostolica en favor de los Indios, lo pongo por fiscal en esta Hermita su titulo Nª. Señora del Rosario A. Migel Enrique Albarez que gobierne y mande oy dia 20 de Abril de 1750 años yo lo pongo para que haga resar á todos los Indios que son Criolos de esta Isla Con fuersa para smo beneficio y bien de sus almas sera que todos los Domingos se congren para resar el Sto. Rosario de Maria Santissima que es la patrona de esta Hermita Nª Señora del Rosario.

Si ubire en algun tiempo alguno quisire quitarle del oficio de fiscal no tinen fuerza ni mando asta que Dios fure serbil uido ye por eso lo fyrmo yo que conste hago esto en esta Isla de Orua firmado de mi mano.

Fr. Pablo de Algemesi.

VERTALING.

Zegge ik Fr. Paulus de Algemesi Religieus Capucijner Priester, en Apostolisch Missionaris. Als gebruik makende van de voorrechten ons door den Apostolischen Stoel toegestaan ten gunste van de Indianen, stel ik tot bestuurder aan in deze kapel onder titel O. L. V. van den Rozenkrans Migel Enrique Albarez, die besture en bevele van af den 20n dag van April van 1750 jaren, en ik stel hem aan, opdat hij alle Indianen, die inboorlingen zijn van dit eiland, doe bidden. Noodzakelijk voor hun hoogste welzijn en het heil hunner zielen zal het zijn, dat zij alle Zondagen vergaderen om den H. Rozenkrans te bidden van de Allerheiligste Maria, die de patrones is van deze kapel Onze Vrouwe van den Rozenkrans. Indien ten eenigen tijde iemand hem van het ambt van bestuurder zou willen ontzetten, heeft hij geene macht noch bevel hiertoe totdat Gods wil daaromtrent nederig mocht vernomen zijn, en daarom onderteeken ik het: dat het blijke ik maak dit [stuk] op dit eiland van Aruba onderteekend met mijne hand.

FR. PABLO DE ALGEMESI.

Met het oog op bovenstaand document is reeds hiervoren gezegd, dat met de inwijding van de Rozenkranskapel de taak van den Eerw. Pater de Algemesi nog maar half volbracht was. Hij installeerde bij dezelfde gelegenheid Minguel Enrique Alvarez als bestuurder en verzekerde zijn recht en gezag door de officiëele akte hierboven vermeld. Het is niet bekend, dat later door de zonen van den Stichter en eersten bestuurder ooit eene poging is gedaan om hunnen schoonbroeder het recht van bestuurder te betwisten; integendeel schijnt Minguel hunne genegenheid zoowel als die der gemeente te hebben gewonnen.

Trouwens Minguel Enrique Alvarez was een rechtschapen man, die zich niet alleen door bijzondere godsvrucht onderscheidde, maar tevens buitengewone begaafdheid bezat. Onder de leiding van de Missionarissen, die van tijd tot tijd te Aruba kwamen, had hij lezen geleerd; hij wist in het Calendario der Heiligen de als Zondag verplichtende feestdagen, de geboden vastendagen enz. enz. aan te wijzen; hij kon uit het gebedenboek de liturgische gebeden voorlezen, en daar hij van zijne jeugd af de guitare had bespeeld, kon hij ook den godsdienstigen zang leiden en het gebed door geestelijke liederen doen afwisselen. Dit alles was waarschijnlijk de hoofdreden, die den Eerw. Pater Algemesi bewoog, om hem, met voorbijzien van de zonen des eersten bestuurders, het ambt van Fiscal op te dragen, en tevens wordt daardoor verklaard, hoe hij aller ge-

moederen voor zich heeft kunnen innemen en winnen. Als bestuurder was Minguel nauwgezet in het vervullen van zijne plicht en wendde de grootste zorg aan, dat niemand der geloovigen aan de viering van de Zon en feestdagen, noch aan de godsdienstoefeningen op die dagen voorgeschreven, zou ontbreken. Te dien einde had hij op korten afstand van zijne woning op eene hoogte een vlaggestok geplaatst en tot regel aangenomen om op de Zondagen en verplichtende feestdagen der Kerk bij zonsopgang de vlag te hijschen ten teeken, dat niemand werken mocht, en dat men verplicht was zich naar de kerk te begeven om het voorgeschreven Rozenkransgebed te verrichten. Hoe veel men bad, en hoe lang die godsdienstoefening duurde, kan men wel gissen, doch niet met zekerheid bepalen. Alleen weet men uit eene oorkonde, die in den loop van dit verhaal aangehaald zal worden, dat het op den eersten Zondag van October, den feestdag van den Rozenkrans, en Patroonsfeest der gemeente, verplichtend was 's morgens den *geheelen* Rozenkrans, d. i. de vijftien misteriën te bidden, en insgelijks 's namiddags wederom een geheelen Rozenkrans van vijftien misteriën om deelachtig te worden aan de veelvuldige aflaten door de H. Kerk op dien dag aan den Allerh. Rozenkrans verleend. Aan dit voorschrift om den eersten Zondag van October, den feestdag van den H. Rozenkrans, plechtiger te vieren en door veelvuldiger gebed te heiligen, ten einde deelachtig te worden aan de aflaten door de Kerk verleend, heeft zeker de processie haar ontstaan te danken, waarvan de ouden van dagen nog met zooveel geestdrift gewagen. Men verhaalt, dat onder het bestuur van den ijverigen Minguel Alvarez de gemeente bloeide en met vurigheid bezield was voor de oefening van het Rozenkransgebed. De eenvoudige Indianen beminden Maria en haren Rozenkrans en gevoelden behoefte om hunne H. Patrones die kinderlijke liefde te betoonen. Vandaar stelden zij zich niet tevreden des morgens, als Minguel door het hijschen der vlag het teeken gegeven had, dat de godsdienstoefening begon, naar de kapel op te gaan, maar weldra werd het gewoonte om ook 's namiddags den Rozenkrans te gaan bidden, en bij plechtige gelegenheden, als op de feesten van de H. Maagd en op de hoogere feestdagen der Kerk, in processie om de kapel henen te trekken, waarbij dan het gebed met gezang ter eere van de Koningin des H. Rozenkrans werd afgewisseld.

[*Wordt vervolgd*]

NIEUWSBERICHTEN.

CURAÇAO.

Gouvernements-Besluiten.

Curaçao, 11n Maart 1886.

Bij Koninklijk besluit is de heer M. C. Curiel benoemd tot lid van den Koloniaal Raad in deze kolonie.

Aan Graaf *Thadée d' Oksza*, ten behoeve van de op te richten „Telegraafmaatschappij der Antillen" Concessie verleend voor de aansluiting van het eiland *Curaçao* aan de telegraphische verbinding, welke deze maatschappij zal maken tusschen *Venezuela, Haiti* en *Cuba*, in aansluiting aan het wereldtelegraafnet.

De Gouvernements Secretaris,
HELLMUND.

WOENSDAG jl. prijkte het stoomschip Prins Willem I van den K. W. I. Mail-dienst in vollen vlaggen tooi ter eere van den verjaardag van den Heer W. G. F. HELLMUND, agent dier Maatschappij.

DONDERDAG jl. des morgens, is Zr. Ms. schroefstoomboot Atjeh, Commandant BOGAERT vóór onze haven geweest. Na door tusschenkomst van den loods gemeenschap met den wal te hebben gehad, zette het schip zijn oefeningstocht voort.

— De Heer *C. C. J. van Romondt*, Post-directeur alhier, maakt bekend, dat met ingang van 1e *April* verkrijgbaar zijn *Briefkaarten* van 7½ cent (nieuw model). De thans in gebruik zijnde briefkaarten zullen van genoemden datum af niet meer in omloop worden gebracht.

NEDERLAND.

De vrijwillige dienstneming van Nederlanders in het leger schijnt zoo groot te zijn, dat zonder vreemdelingen in 't bepaalde aantal kan worden voorzien. Daarom heeft de minister van Oorlog bepaald, dat de korpscommandanten in het vervolg, behalve voor de betrekking van muzikant en schrijver, niet dan bij hooge uitzonderingen vreemdelingen zullen aannemen.

Vooral bij het wapen der artillerie zijn in de laatste jaren weinig vreemdelingen voor den dienst aangenomen, waarover de minister zijne tevredenheid heeft betuigd.

—Het gewijzigd art. 194 der Grondwet zal, naar men verneemt, half Maart bij de Tweede Kamer in behandeling komen.

Bij al de klachten, die men tegenwoordig verneemt over *malaise*, stilstand, gebrek aan werk enz. enz., is het waarlijk een verademing eens te kunnen wijzen op een tegenovergesteld feit.

Al worden onze scheepstimmerwerven door de groote stoomvaartmaatschappijen van ons land miskend en stelselmatig voorbijgegaan, het blijkt toch, dat het buitenland wat betreft het vervaardigen van schepen meer vertrouwen in ons stelt dan genen. Onlangs maakten wij gewag van eene Duitsche bestelling van stoombooten aan eene Hollandsche firma; op gelijke wijze is er thans eene uit Frankrijk opgedragen aan den heer Th. Figee, scheepsbouwer te Haarlem. Op diens werf heerscht thans gelukkigerwijze eene meer dan gewone bedrijvigheid.

Daar toch zijn, behalve een baggermolen, bestemd voor de doorgraving van het eiland Cazeau, in de Garonne, en die binnen eenige dagen gereed zal zijn tot vertrek, vele belangrijke werken onderhanden.

Zoo zijn er voor rekening van een Fransche firma te Bordeaux in aanbouw een stoombaggermolen en een schroefsleepboot, voor de werken tot verbetering der Garonne. De baggermolen zal worden ingericht om onder eigen stoom den overtocht naar Bordeaux de kunnen doen. De sleepboot wordt van staal vervaardigd.

Bovendien werd den heer Figee de levering opgedragen van twee vaartuigen voor Buenos-Ayres, bestemd voor de havenwerken te Essenada aan de Rio de la Plata. Deze vaartuigen zijn geheel gelijk aan een, in 't vorig jaar geleverd, dat sedert de indienststelling uitmuntend voldeed.

Eindelijk wordt nog aan de werf een schroefsleepboot uitgerust, mede bestemd voor Bordeaux, om daar dienst te doen als sleepboot en wegperser. Dit vaartuig heeft een zeer krachtig perstoestel aan boord, waarmede een massa baggerspecie van 180 kub. meter per uur over 300 meter afstand en 6 meter hoogte weggeperst kan worden. De speciale machine, waarmede deze uitkomst wordt verkregen, is onlangs gebreveteerd en heeft zeer gunstige resultaten opgeleverd, met het gevolg, dat reeds meer dergelijke toestellen aan buitenlandsche aannemers zijn geleverd geworden.

Uit bovenstaande blijkt dus alweer voor de zooveelste maal, dat Nederlands zoo vaak miskende nijverheid den strijd met het buitenland glansrijk kan doorstaan; men zou anders uit Frankrijk en Zuid-Amerika in Nederland geen bestellingen doen, maar begunstigde liever den eigen landgenoot.

Met veel plechtigheid werd 26 Jan. jl. in het missiehuis te Steyl de bisschoppelijke wijding van Mgr. J. B. ANZER verricht door Z. D. H. den aartsbisschop van Keulen, Mgr. Krementz, geassisteerd door HH. DD. HH. dr. Korum, bisschop van Trier, en Mgr. Boermans, wijbisschop van Roermond. De plechtigheid werd opgeluisterd door de tegenwoordigheid van Z. Exc. Mgr. Spolverini, internuntius bij het Nederlansche Hof.

BUITENLAND.

ROME,* 3 Maart.— Z. H. Paus Leo XIII vierde heden zijn 76n geboortedag benevens het morgen [3 Mrt.] invallende feest zijner 8-jarige Kroning. In zijne toespraak tot het H. College prees Z. H. de bestaande eenheid onder de Kardinalen, en beval verder eensgezindheid aan onder de Katholieken tegenover al diegenen, welke er opuit zijn om de Kerk verdacht te maken en haar gezag te verzwakken. [Hier doelde Paus Leo XIII op een lasterende aantijging, die ook ons door middel van de „New-Yorker St.- Ztg." is bekend geworden: alsof uit het Vaticaan tegen de Italiaansche regeering op schandelijke wijze geïntrigeerd wierd. RED.] De Paus beklaagde zich over den toestand van ondrukking, waarin het Pausdom zich tegenwoordig in Italië bevind, hetgeen noch met de waardigheid van het Hoofd der Kerk noch met de onafhankelijkheid der Kerk-zelve vereenigbaar is. Met kracht protesteerde Z. H. tegen de pogingen, onlangs in het werk gesteld, om de Kerkelijke Overheden met die booswichten in verbinding te brengen, welke aan Italië's vijanden militaire aanwijzingen hebben verstrekt, gelijk onlangs te Rome gebeurd is. „Zulke middelen", zeide de Paus, „bezigt men, om het Vaticaan in de oogen der menigte verdacht te maken!"

— 2 Maart. De Kardinaal-diaken Angelo Jacobini (niet te verwisselen met den Pauselijken Staats-secretaris Ludovico Jacobini) is overleden.

- 3 Maart. De Duitsche pers geeft in ernstige vertogen hare afkeuring te kennen over de „Tempelschenderij" door de Italiaansche regeering. (Iedereen weet, hoe onder voorgeven van verfraaiing van Rome de heerlijkste monumenten der antieke en Christelijke kunst door de 19e eeuwsche beeldstormers vernietigd worden.) De „National. Zeitung" waarschuwt de stedelijke overheid van Rome, dat zij nog wel eens op onaangenamer wijze aan het oordeel van de beschaafde wereld zou kunnen herinnerd worden.

— Te Padua zijn 15 socialisten wegens opstoking tot burgeroorlog tot zeven maanden gevangenisstraf veroordeeld.

— 4 Maart. De „Germania" meldt als zeker, dat de Engelsche regeering besloten heeft een *officiëelen gezant* bij het Vaticaan te benoemen.

— De „Moniteur de Rome" gelooft, dat Sir George Errington, die bij enkele gelegenheden als niet-officiëele agent van Engeland bij de Curie is opgetreden, *niet* voor dien post in aanmerking zal komen.

V. Bismarck aan Paus Leo XIII.

Het antwoord, dat de Duitsche kanselier Z. H. den Paus in antwoord op de hem geworden brief en ridderorde heeft doen toekomen, luidt als volgt:

Berlijn 13 Jan. 1886.

Sire,

De vriendelijke letteren, waarmede Uwe Heiligheid mij vereerd heeft, zoowel als de hooge ridderorde, welke deze vergezelde, hebben mij eene groote vreugde veroorzaakt en ik bid Uwe Heiligheid bij dezen de tolken te aanvaarden mijner innige erkentelijkheid. Elk bewijs van goedkeuring geschonken aan het groote werk des vredes, waaraan het mij gegeven is geweest mede te werken, is mij te dierbaarder naarmate de hooge voldoening, welke het schenkt aan Z. M. mijn eerbiedwaardigen meester. Uwe Heiligheid zegt in haar brief dat niets meer beantwoordt aan den geest en de natuur van het pausschap dan het ambt van scheidsrechter. Dezelfde gedachte heeft mij geleid toen ik Uwe Heiligheid verzocht de taak van scheidsrechter in het verschil, hangend tusschen Duitschland en Spanje, te willen aanvaarden en toen ik aan het Spaansche gouvernement voorstelde ons van weerskanten te houden aan de beslissing van U. H. De beschouwing van het feit dat de beide volkeren niet in denzelfden toestand verkeerden met betrekking tot de Kerk, die in Uwe Heiligheid haar opperhoofd huldigt, heeft nooit mijn vertrouwen verzwakt in de verheven inzichten van Uwe Heiligheid en deze waarborgden mij de rechtvaardige onpartijdigheid Uwer uitspraak. De betrekkingen tusschen Duitschland en Spanje zijn van nature zoodanig, dat de vrede, die tusschen beide landen heerscht, door geen enkel blijvend verschil van belangen, noch door kloven uit het verleden, noch door naijver ten gevolge van hunne geographische ligging bedreigd wordt. De goede verstandhouding der beide landen zou slechts kunnen verstoord worden door toevallige omstandigheden of misverstand. Er bestaat dus alle reden om te hopen, dat de vredelievende taak van Uwe Heiligheid duurzame vruchten zal dragen en onder deze reken ik op de eerste plaats de dankbare herinnering welke de beide partijen jegens haar verheven Bemiddelaar zullen bewaren.

Wat mij betreft, ik zal steeds met alle bereidvaardigheid iedere gelegenheid aangrijpen, welke de vervulling mijner plichten jegens mijn meester en mijn vaderland mij zal aanbieden, om Uwe Heiligheid bewijzen te geven mijner levendige dankbaarheid en nederige toewijding. Ik ben met de gevoelens van den diepsten eerbied, Sire, van Uwe Heiligheid de allernederigste dienaar

VON BISMARCK.

De eerbiedige toon, welken Von Bismarck tegenover den Paus aanslaat: dat „Sire" aan het hoofd en aan het slot van den brief, dat vertrouwen in de onpartijdigheid des Pausen, waarvan de kanselier blijk geeft, het zijn even zoovele kaakslagen, het „éene" Italië in het aangezicht gegeven, het is eene veroordeeling van het roverkoningschap van Victor Emanuel en zijne opvolgers.

Verwikkelingen op het Balkan-Schiereiland.

Servië wilde tot 1 Maart het ontwerp-verdrag van vrede met Bulgarije nog maar niet goedkeuren; sommige uitdrukkingen in dat ontwerp wekten zelfs niet weinig den toorn van de Servische regeering. Ook meldde de telegraaf nog de verschuiving van Bulgaarsche troepen naar de Westelijke grenzen. Middelerwijl kregen de Engelsche gezanten te Belgrado en Bucharest in last, om beide partijen krachtig tot verzoening te bewegen. Reeds den volgenden dag [2 Maart] werd naar Weenen getelegrafeerd, *dat het Vredesverdrag tusschen Servië en Bulgarije te Bucharest geteekend was*.— Den 3n. Maart werd bij koninklijk besluit de demobiliseering van het Servische leger afgekondigd.

Turkije en Griekenland konden het [tot 4 Maart] nog niet eens worden. Bijzonderheden over hunne wederzijdsche verhouding werden door de telegraaf niet medegedeeld; wel wisten eenige rekenaars ons te melden, dat de oorlogskosten tot 4 Maart jl. voor Turkije tot een kapitaal van $ 10.000,000 en voor Griekenland tot een van $ 8.000,000 gestegen zijn.

LONDEN, 1 Maart.—Het Engelsch oorlogsschip Bellerophon werd sedert 7 Febr. jl. tevergeefs op Barbados verwacht; thans verkeert men in de grootste bezorgdheid voor het lot van dat vaartuig: een pantserschip van 7550 tonnen, dat 15 stukken zwaar geschut voert.

— De groote hongersnood onder de bevolking van Ierlands westkust begint de aandacht der Regeering te trekken; men hoopt, dat aan de arbeiders van genoemde streek werk zal verstrekt worden op de westelijke eilanden. De liberale parlements-leden van Wales hebben aan Gladstone te kennen gegeven,

dat zij op geene wijze kunnen medewerken om aan Ierland een eigen parlement te verleenen.

— 3 Maart. De Parnellisten hielden gisteren nacht niet minder dan 5 uren lang de leden van het Lagerhuis bezig met redevoeringen over de Belfast-verkiezingen.

— Lord Randolph Churchill voerde heden het woord op een Vergadering te Manchester, en beschuldigde Gladstone, dat hij het land bedriegen wil. De redenaar stelde voor: de vorming eener Unionistenpartij, bij welke zich de beste elementen van alle partijen konden aansluiten.

— Het crimineel proces tegen de socialisten Burns, Hyndman, Williams en Champion wegens aanzetting tot oproer zal dezer dagen beginnen.

— De Prins van Wales, als Grootmeester der Britsche Vrijmetselaars, heeft de benoemings-acte van den vertegenwoordiger der Grootloge van Engeland bij de Grootloge van Illinois ingetrokken, wijl laatstgenoemde Loge de broederlijke betrekkingen met de Engelsche Loge te Monreal (Canada) heeft afgebroken.

Brackstone Baker van Illinois, afgevaardigde der Vrijmetselaars-Grootloge van Engeland, heeft bedankt.

PARIJS, 1 Maart.—De heer Pasteur heeft ter kennis van de Parijsche Academie gebracht, dat zijn systeem van inenting tegen hondsdolheid in 325 gevallen den besten uitslag had. Slechts in één geval, waarbij de geneeskundige hulp te laat werd ingeroepen, had Pasteurs behandeling geen gunstig gevolg.

— 4 Maart. De Heer Pasteur heeft bij de Regeering 2.000.000 fr. aangevraagd tot oprichting van een hospitaal en 50.000 fr. tot jaarlijksch onderhoud daarvan. De Minister-President is niet ongenegen, vooral wat de laatste aanvraag betreft, het verzoek van den beroemden geneesheer bij den Staat ingang te doen vinden.

— Generaal Boulanger, minister van Oorlog, heeft zich ten gunste van de slechting der Vestingwerken van Parijs verklaard.

— Op een vergadering van de leden der uiterste linkerzijde werd met 40 tegen 6 stemmen besloten tot verbanning van de Prinsen.

— De *Amateur Phothographe* deelt mede, dat de Broeders der Christelijke scholen eene vernuftige toepassing der photographie hebben uitgevonden om doofstommen te leeren spreken. De Broeders kozen een der leerlingen van hun doofstommen-instituut uit, die het zeer ver gebracht had in het langzaam uitspreken van alle letters en van geheele lettergrepen. Zij lieten hem de verschillende klanken en geluiden uitspreken, en namen een portret van hem, bij elke andere letter en syllabe, die hij noemde. Alle bewegingen van den mond, noodzakelijk voor de uitspraak van de onderscheidene klanken, werden aldus precies afgebeeld. De doofstommen, die de woorden niet kunnen hooren, kunnen ze thans *zien*, en zij studeeren hunne lessen van uitspraak nu in met het gezicht, gelijk wij zulks doen met het gehoor. Als zij ver daarin gevorderd zijn, hebben zij iemand slechts naar den mond te zien, om juist te weten, wát hij zegt.

BERLIJN, 1 Maart. — Aan het Keizerlijk hof zal op 22 Maart a. s. het geboortefeest van Keizer Wilhelm met ongewonen luister gevierd worden. Men verwacht alsdan, dat alle thans regeerende vorsten van Duitschland te Berlijn aanwezig zullen zijn.

— 4 Maart. De Kroonprinsen van Duitschland, Rusland en Oostenrijk zullen in Augustus a. s. op het kasteel Lowick in Polen een samenkomst houden.

— In de eerste dagen van Maart woedden er hevige sneeuwstormen over Noordelijk Europa. Strenge koû- tot dood vriezens toe van ettelijke personen- heerschte in Schotland en Engeland. In de Oost-zee drijven een 20-tal schepen tusschen ontelbare ijsschotsen en kunnen de havens moeilijk binnenvallen.

WEENEN, 2 Maart.—Eenige roovers deden in het huis van den directeur der goudmijnen te Volkany [Hongarije] inbraak; zij namen 32 kilo's baar goud, eene hoeveelheid gemunt goud en.... den directeur zelf met zich mede. Den directeur vonden de gendarmen later op een veld terug—niet echter het goud.

RIO JANEIRO.—Terwijl het Katholieke ministerie in Brazilië is opgetreden met een ontwerp tot geleidelijke afschaffing der slavernij (als de negers in eens vrij gemaakt worden, arbeiden zij in het geheel niet meer, en komen van gebrek om) gaat het „verlichte" gouvernement der naburige Argentijnsche republiek geheel anders te werk, en voert den slavenhandel weder in. Dit "vrijzinnige" gouvernement heeft het godsdienst-onderricht in de openbare scholen afgeschaft, en den Bisschop van Cordova, mgr. Clara, die in een herderlijken brief de ouders vermaande, hunne kinderen niet naar godsdienstlooze scholen te zenden, „uit zijn ambt ontzet." De apostolische delegaat, mgr. Mattera, die tegen al deze willekeur protest indiende, werd verbannen. Dat alles geschiedde in naam der "beschaving" en "verlichting." Het is datzelfde "verlichte" gouvernement, dat aan den commandant te Ganchaco, bevel zond, om eenige hoaderden Indianen op te vangen en als slaven te verkoopen op de markt te Buenos-Ayres. De luit.-kol. Gomensora rukte uit en voerde eene scheepslading aan. Hij had 200 weerlooze Indianen, onder welke vrouwen en kinderen, die zich verzet hadden, laten dood schieten. Een correspondent van de *Nat. Z.* verhaalt de barbaarsche bijzonderheden van deze slavenjacht.

— Bij gelegenheid van den 60n verjaardag van den Keizer van Brazilië zijn door het gemeentebestuur van Rio de Janeiro 153 slaven, 20 mannen en 133 vrouwen, vrij gelaten. Men heeft deze voor 34,925 dollars vrij gekocht. Voor 30 slaven werd de som van eene onbekende zijde ontvangen; thans echter is het geen geheim meer, dat deze onbekende de Keizer is. Op dezen feestdag heeft de Keizer nogmaals den wensch herhaald, dat God het moge vergunnen, dat hij nog de bevrijding van den laatsten slaaf in Brazilië beleeft. De 20 mann. slaven, welke op den verjaardag des Keizers hunne vrijbrieven hebben ontvangen, zijn gemiddeld 25 jaren oud, de vrouw. slaven gemiddeld 29 jaren.

PANAMÁ. — De "Success" beschuldigde [1 Maart] het officiëele "Panama-Bulletin" van opzettelijke verduistering of verzwijging van feiten, die minder gunstig zijn voor den aanleg van het Panama-kanaal. Eerstgenoemd blad verzekert, dat er van de arbeiders aan het kanaal gemiddeld dagelijks 40, en dus jaarlijks 14,600 sterven. Den 29n. Oct. jl. bracht de "Washington" 30 nieuwe Fransche arbeiders aan, waarvan nu reeds 15 gestorven zijn.

— 3 Maart. Ferdinand de Lesseps is gisteren van hier naar Colon vertrokken en zal heden met de "Washington" de terugreis naar Frankrijk aanvaarden. De geruchten, dat tegenwoordig het verblijf op de landengte ongezond zoude zijn, worden voor ongegrond verklaard.

NOTICIA.

Ascencion.

Dia Bierne di siman pasar nan a coeminza trabaonan di exploracion i explotacion di guano na e coenucoe-ai. Varios miembro di "Curaçaosche Phosphaat-Maatschappij Ascencion" tabata presente na e acto-ai.

Telegraaf na Curaçao.

Gobiernoe di Curaçao a doena concesion na Conde *Thadée d'Oksza*, koe a establece un "Sociedad Telegrafica di Antillanan", concesion pa toema *Curaçao* den e union telegrafica, koe e Sociedad-ai lo haci den *Venezuela, Haiti* i *Cuba* coe comuuicacion telegrafica di hinter mundoe.

Noticia di Vaticano.

Gobiernoe di China a haci proposicion directamente na Vaticano pa establecimiento di relacion oficial den gobiernoe di Peking coe Vaticano. Tsang Li Yamen a pidi Papa pa manda un Nuncio na Peking i China lo acredita un encargado na Roma. E proposicion-ai tabata sostener energicamente pa varios Potencia grandi, entre otro Inglaterra i Alemania. E relacion oficialnan-ai den China coe Vaticano lo pone fin na protectorado Frances ajá na China, i nan lo corta influencia di Francia hopi. Té dia 17 di Februari ainda Vaticano no a duna ningun respondi; Papa ta spera promé Francia su comportacion den cuestion di religion. Si republica Frances sigi coe su poersigimentoe contra Iglesia, Papa no por tin ningun diticultad mas i lo E acepta proposicionnan di Tsang Li Yamen.

— Reina-Regenta di Spanja a nombra Papa Leon XIII su Secretario di Estado, Cardenal Jacobini, Caballero di *Toison di Oro*.

— Su Santidad a condecora Senjor Canovas del Castillo, Ministro di Spanja, coe *Orden di Cristoe*.

Bal la pena.

Plana Catolica, un courant di Castellan [Spanja] ta participa koe un pader a restitui DOS CIENTOE MIL FRANC, na nomber di un hende koe a confesa koe el a toema e suma-ai inlegitimamente foi su donjo.

¿Un perhuro?

Un domi Methodista, V. W. Marsch a retira foi logie na New-York, i esai a causa hopi alarma. El a subi té na gradoe di maestro den logie, ora el a renuncia e secta-ai publica i solemnemente, pasobra, segun su declaracion, teorianan di Masoneria ta absolutamente na contradiccion coe principionan di Cristianismo. Marsh ta declara, koe su concenci no tabata nunca tranquilo foi dia el a haci su huramentoe den logie, lo ké o sosodé 10 anja pasar, i su ancia tabata bira mas grandi, *mieutras mas e tabata subi den dignidad di Masoneria*. Ademas é ta testimonia, koe toer acusacion contra Masoneria ta basar riba berdad. Ora un hende di experiencia papia, no tin noode anto koe otro moestra e peligro, koe hende meste teme di parti di logie contra Religion i Estado.

Lucha di Catolicanan.

Na Brazilia, Liberalnan a sufri un dorrota grandi. Asina alcuw koe noticia di ultimo eleccionnan pa Cámara ta conocir, tabata elihir: 71 Catolica i Conservador, i solamente 10 Liberal. Resultado di 44 distrito no tabata conocir ainda coe seguridad, ma, com koe esai ta ó no ta, e ministerio Catolica nobo, koe a subi na November di anja pasar, tin awor un majoria sigur den parlamento. E triunfo grandi di Catolicanan ta di gradici na publicacion extensa di ultimo encicilicanan di Papa, koe, traducir coe cuidao, tabata repartir den pueblo na miles i miles di ehemplar, asina mees també na celo di un courant nobo Catolica, koe ta sali na Rio Janeiro.

Poco hende lo hacié.

Den Januari pasar Marquez Van Lorne, yerno di Reina di Inglaterra, a presidi un reunion di empleadonan di ferro-carril na Escocia i entre otro cos el a pone na conocementoe di e reunion, koe tata di un di su amigoenan a jega haja £ 20,000 danjoe i perhuicio, pasobra un caminda di heroe tabata poner riba su terreno. E amigoe-ai di Marquez Van Lorne, koe a hereda biennan di su tata a debolbe e *fl* 250,000, pasobra ponementoe di e caminda di heroe a doena su terreno asina tantoe baloor, koe é ta haja inhustoe pa é acepta danjoe i perhuicio ainda. Accionistanan di compañia di ferro-carril no a spera di haja e placa-ai, ma lo no a falta den nan masko ta ún, koe tabata di opinion, koe e jioe mester a paga també interes di e placa koe su tata a usa hopi tempoe.

Hudio Errante di Eugène Sue.

Nos ta leza den *Moniteur de Rome*: "Ta hopi dia caba, koe nos ta mira toer murajanan di Roma geplak coe anuncio di un edicion Italiano di *Hudio Errante* di Eugène Sue. Na mees tempoe diferente courant liberal ta publica un exitacion di e librero, koe ta recomenda e obra-ai coe sigiente palabranan: "Seirbiendo *Hudio Errante*, Eugène Sue kier a moestra com hende ta combati *intriga, trama i impostura di e secta tenebrosa, koe, scondiendo su infamianan i su corrupcion bao di nomber di Compañia di Hesus, a bira un enemigoe encarnizar di progreso*." Nos ta puntra na nos mees, com courant, koe ta respeta nan mees, por inserta asina sorto di reclamo.

Toer lo ké por ta papiar, ta bisar caba di e obra-ai di Eugène Sue. Un scirbidor-criticador poco sospechoso i stimar pa *liber-pensadornan*, SAINTE-BEUVE, a declara é mees koe é ta haja den e obra-ai un *holor di boeracheria*. Henter e boeki infamear por ta resumir den dos palabra: *Calumnia di mas desvergonzado unir coe sensualidad di mas grosero*.

Duque di Torlonia, Syndico di Roma, a declara coe entusiasmo na mundoe henter, den un manifiesto publicar na ocasion di plebiscito—koe drentamentoe di Italianonan den Ciudad-Eterna a inaugura un "*era di redencion* MORAL." Si ta vulgarizando i multiplicando edicionnan di *Hudio Errante* liberalnan ta pretende di traha na MORALIZACION di pueblo, nan a toema un manera basta gracioso.

¡Francamente: nos ta mira coe boenita aki na Roma, foi 20 di September 1870, dia koe Rey di Saboya a apoderé di poder temporal di nos Santo Padre!"

Impr. de la Libreria de A. Bethencourt e hijos